

Số: /GDĐT

Vĩnh Bảo, ngày tháng 6 năm 2024

V/v hướng dẫn đổi mới phương pháp
dạy học và kiểm tra đánh giá môn Ngữ
văn cấp THCS năm học 2024-2025

Kính gửi: Hiệu trưởng các trường TH&THCS, THCS

Căn cứ Công văn số 3175/BGDĐT-GDTrH ngày 21/7/2022 của Bộ Giáo dục và Đào tạo (GDĐT) về việc hướng dẫn đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá môn Ngữ văn ở trường phổ thông; Kế hoạch số 532/KH-GDĐT ngày 26 tháng 6 năm 2024 của phòng GD&ĐT về việc bồi dưỡng đội ngũ năm học 2024-2025; Kết quả triển khai, thực hiện và những tồn tại hạn chế trong việc Chương trình môn Ngữ văn cấp TH&THCS, THCS trên địa bàn huyện, để tổ chức, triển khai có hiệu quả việc dạy học môn Ngữ văn cấp THCS trên địa bàn huyện năm học 2024-2025 và những năm học tiếp theo.

Phòng Giáo dục và Đào tạo hướng dẫn các trường TH&THCS, THCS trên địa bàn huyện thực hiện tốt các nội dung sau:

1. Tiếp tục nghiên cứu Chương trình giáo dục phổ thông 2018.

- Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành kèm theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018 là văn bản quy phạm pháp luật, là căn cứ để xây dựng kế hoạch giáo dục nhà trường, kế hoạch giáo dục các môn, trong đó có bộ môn Ngữ văn;

- Các đơn vị chỉ đạo giáo viên tiếp tục nghiên cứu Chương trình giáo dục phổ thông 2018 để nắm bắt được mục tiêu tổng thể của chương trình, mục tiêu của chương trình giáo dục trung học cơ sở, cũng như mục tiêu của chương trình môn Ngữ văn 2018 nói chung và của từng lớp học nói riêng;

- Qua nghiên cứu mục tiêu chương trình môn Ngữ văn, giáo viên cần nắm được những yêu cầu cần đạt về phẩm chất chủ yếu, năng lực chung của môn Ngữ văn THCS trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018; đồng thời nắm được điểm khác biệt của Chương trình môn Ngữ văn 2018 với yêu cầu kiến thức, kỹ năng của Chương trình môn Ngữ văn 2006, để từ đó có những định hướng về nội dung xây dựng chương trình môn học, định hướng về phương pháp, hình thức tổ chức dạy học và kiểm tra đánh giá nhằm phát huy năng lực, phẩm chất người học.

2. Đổi mới cách dạy và cách học môn Ngữ văn

- Tăng cường hơn nữa việc phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh trong quá trình học tập môn Ngữ văn; giáo viên dành nhiều thời gian cho các hoạt động thực hành, vận dụng, trình bày, thảo luận để rèn luyện kỹ năng

đọc, viết, nói, nghe và cảm thụ thẩm mỹ theo yêu cầu, mức độ với từng lớp học, cấp học. Trong quá trình dạy học, giáo viên cần giao nhiệm vụ học tập rõ ràng, phù hợp với khả năng của học sinh; nêu cụ thể các yêu cầu về sản phẩm mà học sinh phải hoàn thành; chú trọng kiểm tra, đánh giá, hỗ trợ, động viên học sinh thực hiện nhiệm vụ học tập.

- Xây dựng kế hoạch bài dạy và tổ chức dạy học môn Ngữ văn theo hướng tăng cường rèn luyện cho học sinh phương pháp đọc, viết, nói và nghe; thực hành, trải nghiệm tiếp nhận và vận dụng kiến thức tiếng Việt, văn học thông qua các hoạt động học ở trong và ngoài lớp học.

- *Đối với dạy đọc*, xác định rõ mục đích giúp học sinh **biết cách đọc và tự đọc hiểu được văn bản**; thông qua đó hình thành phẩm chất, nhân cách học sinh. Coi ngữ liệu là phương tiện và việc tìm hiểu ngữ liệu là cách thức để hình thành, phát triển năng lực đọc hiểu văn bản. Bên cạnh việc giúp học sinh hiểu được nội dung và hình thức của văn bản, cần chú ý **trang bị cho học sinh công cụ, cách thức** để đọc hiểu các văn bản cùng thể loại hoặc loại hình với văn bản được học. Giáo viên có thể đưa ra những gợi ý, chỉ dẫn để giúp học sinh đọc nhưng **không lấy việc phân tích, bình giảng của mình để áp đặt hay thay thế cho những suy nghĩ của học sinh; tránh đọc chép và yêu cầu học sinh ghi nhớ kiến thức một cách máy móc**. Gắn dạy đọc với các hoạt động dạy viết, nói, nghe, thực hành tiếng Việt và các hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp phù hợp với từng lớp học, cấp học.

- *Đối với dạy viết*, chú trọng yêu cầu học sinh hình thành ý tưởng, biết cách trình bày ý tưởng một cách mạch lạc, sáng tạo, có sức thuyết phục để qua đó rèn luyện tư duy và cách viết các kiểu văn bản. Tập trung vào yêu cầu hướng dẫn học sinh thực hiện các bước tạo lập văn bản. Ở mỗi bước, giáo viên có thể sử dụng, khai thác ngữ liệu minh họa một cách hợp lý giúp học sinh hiểu được đặc điểm hình thức, ngôn ngữ, phương thức biểu đạt của từng kiểu văn bản; từ đó, giúp học sinh hình thành kĩ năng viết của mình. Xây dựng và tăng cường sử dụng các bài tập dạy viết gắn với các tình huống thực tiễn và giả định để học sinh nhận thức được mối quan hệ giữa yêu cầu học viết trong nhà trường với nhu cầu tạo lập các sản phẩm viết trong đời sống.

- *Đối với phương pháp dạy học nói và nghe*, mục đích là hình thành, phát triển ở học sinh năng lực diễn đạt bằng ngôn ngữ một cách rõ ràng, tự tin, thuyết phục; biết tôn trọng người nói, người nghe; có khả năng hiểu đúng và có thái độ phù hợp trong trao đổi, thảo luận. Phương pháp dạy học nói và nghe lâu nay chưa được giáo viên quan tâm đúng mức. Vì thế trong phương pháp dạy học nói và nghe, cần nắm được những yêu cầu dạy học nói và nghe, các bước của quy trình dạy học nói và nghe (*Bước 1: học sinh chuẩn bị, bước 2: thực hành nói và nghe, bước 3: đánh giá năng lực nói của học sinh; đặc biệt là việc thiết kế và sử*

dụng RUBRIC để đánh giá năng lực nói và nghe của học sinh).

3. Đổi mới cách đánh giá học sinh trong môn Ngữ văn

Qua kiểm tra thực tế tại một số đơn vị, đề kiểm tra giáo viên chưa bám sát vào mục tiêu của chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Việc đánh giá học sinh trong môn Ngữ văn, yêu cầu giáo viên phải bám sát mục tiêu Chương trình môn Ngữ văn 2018 nói chung và từng khối, lớp nói riêng. cần đảm bảo nguyên tắc phát huy được những mặt tích cực của cá tính, trí tưởng tượng, năng lực ngôn ngữ, năng lực văn học, năng lực tư duy hình tượng và tư duy logic của học sinh.

Tập trung thiết kế và sử dụng các câu hỏi, bài tập yêu cầu học sinh vận dụng kiến thức đã học và kỹ năng đọc, viết, nói, nghe vào bối cảnh và ngữ liệu mới; tạo cơ hội để học sinh khám phá những tri thức mới, đề xuất ý tưởng và tạo ra sản phẩm mới; gợi mở những liên tưởng, tưởng tượng, huy động được vốn sống vào quá trình đọc, viết, nói, nghe.

Trong đánh giá kết quả học tập cuối học kì, cuối năm học, cuối cấp học, **tránh dùng lại các văn bản đã học trong sách giáo khoa** làm ngữ liệu xây dựng các đề kiểm tra đọc hiểu và viết để đánh giá chính xác năng lực học sinh, khắc phục tình trạng học sinh chỉ học thuộc bài hoặc sao chép nội dung tài liệu có sẵn.

Khuyến khích giáo viên xây dựng và sử dụng các đề mở trong kiểm tra, đánh giá để phát huy cao nhất khả năng sáng tạo của học sinh. Xây dựng bộ công cụ đánh giá để hạn chế tính chủ quan, cảm tính của người chấm. Khi nhận xét, đánh giá các sản phẩm của học sinh, cần tôn trọng và khuyến khích cách nghĩ, cách cảm riêng của học sinh trên nguyên tắc không vi phạm những chuẩn mực đạo đức, văn hóa và pháp luật.

4. Tăng cường cách quản lý, chỉ đạo hoạt động dạy học môn Ngữ văn

Thứ nhất, Phòng GDĐT cùng với Ban giám hiệu và tổ nhóm chuyên môn các trường thực hiện tốt việc theo dõi, giám sát quá trình thực hiện đổi mới dạy học và kiểm tra, đánh giá trong môn Ngữ văn; tạo điều kiện thuận lợi và khuyến khích giáo viên tích cực, chủ động, sáng tạo trong dạy học và kiểm tra, đánh giá.

Thứ hai, tập trung chỉ đạo đổi mới sinh hoạt chuyên môn của tổ, nhóm chuyên môn đối với môn Ngữ văn; coi trọng chuyên đề Nghiên cứu bài học, các chuyên đề nhằm tháo gỡ những khó khăn cho giáo viên khi triển khai, thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông 2018. Tăng cường các hoạt động dự giờ để giáo viên có cơ hội chia sẻ kinh nghiệm trong dạy học môn Ngữ văn theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh. Tăng cường các hoạt động trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm về xây dựng kế hoạch dạy học môn Ngữ văn thông qua hội nghị, hội thảo, học tập, giao lưu giữa các nhà trường nhằm đáp ứng yêu cầu của Chương trình giáo dục phổ thông môn Ngữ văn theo Chương trình mới.

Thứ ba, Phòng GDĐT và Hội đồng môn đề xuất xây dựng nội dung sinh

hoạt chuyên đề môn Ngữ văn trong năm học 2024-2025, phân công các đơn vị xây dựng ngân hàng đề kiểm tra định kỳ môn Ngữ văn, tổ chức thẩm định ngân hàng đề và phân công nhiệm vụ cho các đơn vị thực hiện các chuyên đề trong năm học 2024-2025 (*Theo phụ lục 1, 2 đính kèm*), hoàn thiện thành một Folder ghi tên: **THCS- Đề kiểm tra Ngữ văn 2024-2025** và nộp về Phòng Giáo dục và Đào tạo qua đường link trước **11h00'** ngày **10/8/2024**.

https://drive.google.com/drive/folders/1Nv5IPB3cDzyvYnytiOF0TLBzKG_UvJSG?usp=sharing

Trên đây là văn bản hướng dẫn việc thực hiện đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra đánh giá môn Ngữ văn cấp THCS năm học 2024-2025. Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo đề nghị các trường triển khai thực hiện nghiêm túc các nội dung trên. Trong quá trình triển khai thực hiện nếu có khó khăn vướng mắc, liên hệ với Phòng Giáo dục và Đào tạo để được hướng dẫn./.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Lãnh đạo, CV phòng GDĐT;
- Lưu: VT.

**KT. TRƯỞNG PHÒNG
PHÓ TRƯỞNG PHÒNG**

Trần Đức Hải